

Laulu- ja tantsupeo suvi

SIIRI SAARMETS
kultuurinõunik

Me loome ise oma elu ja
õnne.

Me räägime ise oma keelt.

Me laulame ise oma häälega
omi laule.

Me pühitseme iseoma
laulupidu.

Et kasvada oma rahvaga.

Et armastada iseoma Eestit.

Laulupeo kunstiline juht Heli
Jürgenson

Eesti selle suve suurim kultuurisündmus – XXVIII laulu- ja XXI tantsupidu „Iseoma“ – on seljataga, kuid südames kajab see veel kaua. Rakvere vallas sai pidu alguse 30. juunil, kui Uhtna küla platsil tervitasime laulu- ja tantsupeotuld. Täname südamest kõiki Rakvere valla kollektiive, kes panustasid oma aja, energia ja pühendumusega, et meie vald oleks esindatud sellel liigutaval ja ühendaval suursündmusel. Kokku osales vallast suurel peol 121 lauljat, tantsijat ja mandoliinimängijat. Aitäh naisrahvatantsurühm Sõmeru Sõsarad, Uhtna põhikooli laululapsed, Sõmeru põhikooli Lasila õppekoha laululapsed, Uhtna naiskoor, Uhtna mandoliiniorkester!

Teie töö ja armastus pärimuskultuuri vastu on imetlusväärne. Laval särasid meie oma armsad kollektiivid, kes kandsid väärikalt edasi meie rahva pillimängu-, laulu- ja tantsutraditsioone.

Eriline tänu kuulub kõigile juhendajatele, kes on olnud suunanäitajateks ja inspireerijateks. Aitäh Kristi Palits, Elina Peri, Mirja Markson, Merje Kallip ja Jaanus Põlder! Teie pühendumus ja kannatlikkus on kandnud vilja – Rakvere valla kollektiivid olid laval silmapaistvad. Oleme uhked teie üle!

Kuidas pidu ja selle ettevalmistus kulges? Millise emotsiooniga vaatavad juhendajad tagasi peoaastale? Mis nõudis enam pingutust ning mis oli kõige meeliköitvam hetk uuris toimetaja Annika Aasa.

Kristi Palits, naisrahvatantsurühma Sõmeru Sõsarad juhendaja

Sõsarate teekond XXI üldtantsupeole algas juba 2024. aasta sügisel, mil alustati intensiivsete treeningutega. Ehkki N2 liigitantsude sammud osutusid hooaja alguses üsna keeruliseks, aitas

pidev harjutamine need lõpuks selgeks saada. Peole pääsmine tõi meile kõigile suurt rõõmu, tänutunnet ja uhkust. Kogu hooaeg tugevdas rühma ühtsust ja jääb naistele kindlasti pikaks ajaks meelde. Olen tänulik nii iseendale kui ka oma naistele sihikindluse ja pühendumise eest, mis viis rühma soovitud eesmärgini.

Suurimad väljakutsed naistele olid treeningute, töö, pere ja kooli ühildamine ning aja planeerimise oskus, samuti väsimuse ületamine.

Erilisteks hetkedeks kujunesid tantsupeo I etendusel kõigi juhendajate väljakule kogunemine ja tantsupeotule süütamine, naisrühmade N2 liigitantsude väga heal tasemel esitused ning võimas lõputants.

Elina Peri, Uhtna naiskoori ja Uhtna põhikooli lastekooriga dirigent

Kindlasti oli aasta esimene pool ärev ja samas ka põnev. Nii naiskoori kui lastekooriga olid huvitavad, ilusad, aga ka väljakutset pakkuvad. Naiskooriga alustasime õppimist juba septembris ja esimeseks ülevaatuses, mis toimus juba jaanuaris, saime partiid enam-vähem selgeks.

Tantsumaias saatis tule tee.

FOTO: AIN LIIVA

Palju kasu oli laulu-laagritest, mida korraldasime nii naiskoorile kui ka lastekoorige. Lastekooriga olime septembriks osa laule selgeks saanud, aga mõned „päkkid“ vajasisid veel õppimist. Kuigi loos meid ei soosinud, saime kenasti hakkama.

Kõige närvesöövamad olid ettelaulmised. Õnneks meil läks hästi ja saime üsna pea tagasiside, et oleme pääsenud peole. Selle eest suur tänu meie väga tublidele lauljatele!

Kõige meeliköitvaim oli loomulikult pidu ise – rongkäik, laulupeo tule süütamine ja kooslaulmine. Väga palju oli lemmikuid, kuid „Ta lendab messipuu poole“ ajal vaadata sadu tuhandeid tulukesi ja laulda kaasa – see tunne jääb kauaks hinge.

Mirja Markson, Uhtna naiskooriga dirigent

Laulupeoaasta oli üks suur õppimine, ettelaulmine, korrigeerimine, jälle ettelaulmine, kordamine ja viimistlemine. Loomulikult olime väga liigutatud, kui läbisime oma ettelaulmised suurepäraselt. Naiskooriga liigilaulude õppimine võttis aega ja vaeva, aga iga korraga hakkasid laulud järjest enam selgeks saama ja igaühel kujunes välja oma lemmiklaul või -laulud. Mina ootan juba järgmist pidu! Tegime peole saamise nimel tööd ja mõned lisaproovid koos Kunda ja Rakke naiskoorige, veel oli üks ühisproov Sõmeru keskusehoones, kus osalesid kõik meie maakonna naiskooriga. Kõige suurem pingutus oli ettelaulmistel, kus dirigent peab koos kooriga

laulupeo liigijuhtidele näitama, et oleme valmis laulupeoks.

Mul oli kaks väga emotsionaalset hetke: esimene oli laulupeo tule saabumine lauluväljakule ja teine oli naiskoorige laul K. Voorand/K. Ehin „Sina oled kullatera“. Kui laul kordamisele läks, siis oli väga raske, kohati isegi võimatu kaasa laulda, sest ei suutnud oma pisaraid tagasi hoida. Üks armas hetk peale naiskoorige ülesastumist oli lauluväljaku taga, kui naised tegid Elinale ja mulle üllatuse. Aitäh nendele, sest tänu tublidele lauljatele saime olla osa sellest suurest peost!

Järgneb lk 3

Laulupeole minejad tuld tervitamas.

FOTO: AIN LIIVA

Külalised Moldovast tulid õppima parimaid praktikaid

Valla esindus külalistega Sõmeru suusamaja juures.

17. juulil külastas Rakvere valda Moldova delegatsioon, et tutvuda siinse omavalitsuse tööga ja saada kogemusi kohaliku elu edendamisel. Külastuse fookuses olid nii kogukonnatöö, investeringud ja arendused, sotsiaalteenused kui ka kohaliku juhtimise parimad praktikad.

Delegatsiooni liikmeid huvitas, kuidas Rakvere vallas lahendatakse igapäevaseid väljakutseid ja millised uuendused on kasutusel teenuste pakkimisel. Valla esindajad jagasid oma kogemusi, töid esile mitmeid edulugusid ning tutvustasid kohalike arendusprojekte.

Kohtumine möödus sõbralikus ja inspireerivas õhkkonnas. Külalised avaldasid tunnustust valla aktiivsuse ja läbimõeldud arengusuundade eest.

Rakvere vald sai toetust kriisivalmiduse suurendamiseks

Rakvere vallavalitsuse projekt „Kriisivalmiduse suurendamine Rakvere vallas“ pälvis Riigi Tugiteenuste Keskuselt 37 528 eurot toetust.

Projekti eesmärgiks oli koolieelsetele lasteasutusele Lasilas ja Sõmerul vajalike (mobiilsete) generaatorite soetamine ning Veltsis generaatoritoite valmiduse loomine, et tagada kriitiliste teenuste ja igapäevase töö järjepidevus elektrikatkestuste või muude hädaolukordade korral. Generaatorite olemasolu võimaldab säilitada turvalise ja stabiilse õppe- ning hoiukeskkonna ka olukordades, kus tavapärane elektrivarustus on häiritud.

Toetuse abil soetati juunis 2025 kaks mobiilset diisलगeneraatorit haagistel.

Lasila ja Sõmeru hoonetes on varasemalt juba välja ehitatud vajalikud ühendusvõimalused generaatori kiireks ja ohutuks kasutuselevõtuks. Tänu sellele on võimalik generaatorid vajadusel koheselt tööle rakendada.

Tänu projektile paraneb lasteasutuste kriisivalmidus, suureneb töötajate kindlustunne ja valmidus eriolukordadeks ning kasvab asutuste võime pakuda katkematut hoidu ja tuge ka hädaolukordades. Projekti tulemus toetab laiemalt kogukonna turvalisust ja kohaliku omavalitsuse võimekust kriisidele reageerimisel.

Projekti abikõlblikkuse periood on 05.05.2025–31.12.2025.

Tule maale ja vaata, kuidas kasvab Eesti toit!

SIRJE REBANE
kaaskirjutaja

Sellisest reklaamlausest lähtuvalt toimusid tänavusel XI üle-eestilised avatud talude päevad. Rakvere vallas avasid külastajatele oma ukseid kaks talu.

Looduse Pärl Kari-väraval

Nende üldiseks tegevusalaks on käsitöö (metalli- või puutöö, keraamika, looduskosmeetika jne), konkreetsemaks valdkonnaks looduskosmeetika tootmine. Avatud talude päeval kuulusid nende tegevuste hulka looduskosmeetika tutvustamine ja müük, toimusid töötoad, kus tehti looduskosmeetikat, kadakast kuumaalusid ja vihtu ning rahvuslikke ehteid.

Kiviaia Talu / Tammed Köögis OÜ Lepnal

Tegemist on hobitaluga. Tegevusalaks looma- ja linnukasvatus, aga ka väi-

Taimo Tamm ja imeline kaua tehtud kaunistik, ehk siis rulli keeratud ja ürtidega maitsestatud ning 4 tundi kamado grillis küpsetatud sealiha – itaaliapärase *porchetta*.

FOTO: KENDER REBANE

ketööstus – pagarikoda, moosid, siider, õlu vms.

Nende avatud talupäevade programmi kuulusid kodukohvik, talu oma toodangu müük – kuniks kaupa jagub, lammaste pügamine ja võimalus igal soovijal lambavilla tasuta kaasa võtta. Samuti kuulus programmi tutvumine vanatehnika eksponaatidega

ning loomulikult said kõik külastajad jälgida kodulindude ja loomad askeldusi.

Jutuajamisest Taimo Tammega selgub, et avatud talude päev on soodne võimalus tutvustada oma toodangut kohapeal. Ei pea rändama mööda laatasid, see päev on justkui tasuta reklaam nii talule kui ka maal elamise võimalusele

ja miks ka mitte Rakvere vallale.

Jah, reklaam võib ju tasuta olla, aga igapäevane töö selle nimel, et kõik toimiks nii argipäevadel kui ka külastajate tarbeks, on kindlasti mõõtmatu ning vajab teie hoolt, armastust ja pühendamist. Jõudu ja jaksu teile selleks!

Teine pensionisammas on investering, mis võib kesta ka pärandusena

Teine pensionisammas ei ole pelgalt koht, kuhu tulevikuks raha koguda, sest selles peitub veel mitmeid nutikaid võimalusi. Kui esimene sammas pakub kindlat igakuist pensiooni elu lõpuni, siis teine sammas on paindlikum ja mis kõige olulisem, teatud juhtudel saab seda ka oma lähedastele pärandada, kirjutab sotsiaalkindlustuse ja majandusekspert Magnus Piirits.

Järgnevalt vaatamegi, kuidas teise samba väljamakseid saab korraldada ja mida need tähendavad nii inimese enda kui ka tema lähedaste jaoks.

Pensionieas saab valida kolme peamise väljamakseviisi vahel:

• **Fondipension** – puhul jääb raha edasi pensionifondi, kus see võib aja jooksul kas kasvada või väheneda, olenevalt sellest, kuidas investeringutel läheb. Inimene ise otsustab, kui kaua ja millise perioodi jooksul lasseb endale raha välja maksa. Kui leping tehakse vähemalt 20 aastaks (see on eeldatav eluiga), saab väljamakseid teha ilma tulumaksuta. Lühema perioodi korral tuleb maksta 10% tulumaksu.

Fondipensioni maksmine lõpeb kokkulepitud ajal ning kasutamata raha pärivad lähedased. Turulanguse pärast ei pea kohe muretsema, sest fondi väärtus võib hiljem jälle tõusta.

• **Pensionikindlustusleping ehk annuiteet** – tagab maksed elu lõpuni, sõltumata sellest, kui kaua inimene elab. See pakub kindlustunnet, aga keskmiselt on tootlus väiksem ja kulud suuremad. Annuiteet on alati tulumaksuvaba. Soovi korral saab lisada garantiiperioodi, mille jooksul jätkuvad maksed ka inimese lahkumise järel tema pärijatele.

• **Ühekordne väljamakse** – kogu teise samba raha võetakse korraga välja, millest arvestatakse 10% tulumaks. Päranduseks on alles ainult see osa, mis alles on jäänud.

Eeldatav eluiga ja pension

Nii nagu kogu elu, siis ka pensionieaks säästame olenemata sellest, mis täpselt tulevikus juhtuda võib. Samas on keskmised eeldatavad eluead üsnagi erinevad, aga annuiteedil või tulumaksuvabal fondipensionil arvestatakse keskmist eeldavat eluiga.

Keskmiselt oli 2024. aastal 65-aastaste eeldatav eluiga 19,2 aastat. Naistel omakorda on keskmine eeldatav eluiga pikem ehk 21,3 aastat ja meestel seega lühem ehk 16,3 aastat. Seega on 65-aastaste meeste eeldatav eluiga viis aastat lühem kui naistel. Erinevused võivad olla veelgi suuremad haridustaseme järgi: põhiharidusega mehed elavad pensionieas keskmiselt 13,4 aastat, kõrgharidusega naised aga 23,3 aastat ehk vahe on ligi kümme aastat.

Ka lühema eeldatava eluea korral tasub siiski pensioniks säästa, sest kui inimene ei peaks ise saama enda II sammast lõpuni kasutada, siis see läheb annuiteedil garanteeritud perioodi ja fondipensioni pikkuses päranduseks. Kui II samba kasulikkust väljendada inimese tööea sissetulekus, siis mida pikem on kogumisperiood ja mida pikem on päranduse aastate hulk, seda suurem on II samba kasulikkus.

Näiteks kui II samba annuiteet makstaks pärandusena välja seitse aastat, siis tänases väeringus on selle väärtus pärandaja kolme kuni 12-kordne kuu-palk. Kahe aasta korral oleks

pärandus ühe kuni kolme kuu palk. Kaheteistkümnene aasta korral poole kuni kahe aasta jagu. Juhul, kui väljamaksed oleksid fondipensionina, oleks keskmiselt kasulikkus viiendiku võrra suurem.

Nagu on viimastel kuudel muigamisi öeldud: „varem või hiljem lahkuvad kõik inimesed teisest pensionisambast“. Tõsi ta on, elu lõpus ei saa me midagi kaasa võtta, isegi mitte pensionifondi. Ent sellest „lahkumisest“ võib kasu olla ka pärast lahkumist, sest õigesti valitud väljamakseviisid võimaldavad II samba raha liikumist lähedastele pärandina jätkata.

Teise samba kasulikkus ei piirdu vaid pensionieas saadava lisaissetulekuga. Kui inimene sureb enne, kui fondipension või kindlustuslepingus kokku lepitud periood läbi saab, võib tema lähedastele jääda päranduseks mitme kuupalga jagu vara, sõltuvalt sünniaastast ja kogumisperioodist lausa kuni 36 kuu brutopalgalaatuses.

Seega, isegi kui lõpuks me kõik teisest sambast lahku-me, ei tähenda see, et sellega lõppeks ka selle mõju.

Rakvere Valla Sõnumid

RAKVERE VALLAVALITSUS
Kooli 2, SÕMERU Lääne-Virumaa
Tel 5300 7650
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane
tel 517 5262
Materjale saab saata iga kuu
20. kuupäevaks
rakverevald@sonumid@gmail.com
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Kõik ajalehes Rakvere Valla Sõnumid avaldatud artiklid, fotod jm materjal, on autoriõiguste seadusega kaitstud. Nende avaldamine ilma toimetuse nõusolekuta on keelatud. Artikleid tsiteerides või refereerides tuleb alati säilitada viide algallikale ja autorile.

Mandoliiniorkester.

FOTO: AIN LIIVA

Rakvere valla esindus pealinnas rongkäigus.

FOTO: AIN LIIVA

Uhtna põhikooli laululapsed

FOTO: AIN LIIVA

Sõmeru Sõsarad rongkäigus.

FOTO: AIN LIIVA

Lasila laululapsed.

FOTO: AIN LIIVA

Uhtna naiskoor.

FOTO: AIN LIIVA

Merje Kallip, Sõmeru põhikooli Lasila õppekoha laululaste juhendaja

Eelmine koolinoorte laulupidu veel hästi meeles, oli laste esimene küsimus kooli tulles, et õpetaja, kas sa meid ikka järgmisele peole kirja panid? Kuigi peale seda meeleetus vihmas kulgenud pidu ütles enamus, et mina enam küll laulupeole ei lähe. Aga sügiseks oli kõik ununenud. Kui ilmusid laulupeolaulikud, oli repertuaari vaadates küll selline tunne, et neid laule ei ole võimalik selgeks saada. Aga hakkama saime! Müts maha Lasila koorilauljate ees – kõik alati kooritunnis kohal, ei mingit viilimist.

Kõik pingutasid ühise eesmärgi nimel – tahame laulupeole! Lõpptulemus väga suurele tööle oli imeline, sest pääseda

üldlaulupeole on saavutus. Eriti hea meel on mul Lasila poiste-koori üle. Eelmisel aastal panime koori kokku, et proovime ja juba sellel aastal õnnestus peole pääseda. Lisaks veel üldjuhtide kiitus, et väike kamp, aga häält on küll ja rohkemgi veel.

Olen laulev koorijuht ja tahan ka ise laval olla, sest seda tunnet, kui algab „Ta lendab mesipuu poole“, ei ole võimalik sõnadega kirjeldada. Tahaks laulda, aga ei saa, sest klomp on kurgus ja häält ei tule, pisarad hakkavad lihtsalt voolama. Aga siis läheb see üle ja laulad täiest kõrist ning tunne on mega, sest see on nii võimas. Need nutitulukesed, mis süttivad rahva hulgas ja kanduvad lavale ning ühinevad koorilauljate omadega – see ongi nagu tuhandad mesilased.

Üks ilusamaid hetki peol oli, kui kohtasin endisi Lasila kooli

õpilasi. Nüüd laulavad nad teise kooli kooris. Ütlesin ühele tüdrukule, et kuule, sa ju ei lubanud enam kunagi laulupeole minna, kui olid eelmise peo lõpus läbi-märg, isegi keegi taskud olid vett nii täis, et kasuta või akvaariumina. Ja ta vastas, et näed õpetaja, siin ma olen. Nii siiralt oli see öeldud, et pisar tuli silma. Kas saab veel midagi ilusamat olla, kui oled suutnud lapsi laulupeopisikuga nakatada.

Sirje Rebane, Uhtna naisrahvatantsurühma Tantsumaia juhendaja

„Kõik ei mahu marjamaale, muist peab jääma karjamaale.”

Tuntud ütlus, milles leidub oma tõetera ja ehk tibake ka lohutust, et Tantsumaias seekord täies koosseisus suurele tantsumurule ei pääsenud.

Küll aga oli kohal väike esindus, sest Annika Loorents, Janne Laanemäe ja Kaari Zalite aitasid naabritel tantsijatepuudust vähendada.

See tähendab, et ka meil olid tantsud tegelikult selged ja vaim valmis. Aitäh teile, tantsumaiad, te olite tublid, et kogu karusselli kaasa tegite. Paraku oli naiste osas sõel nii tihe, et sadakond rühma pididki loobumisega leppima.

Küll aga saime võimaluse nautida ilusat pidu ja vaimustavaid tantsumustreid pealtvaatajate tribüünilt ja omadele nii tantsuplatsil, pillipeol kui ka laulu-kaare all kaasa elada ja nende üle siirast rõõmu tunda – ikka iseenda juurtega, taeva maa ja tuultega ...

Tantsumaia esindus.

Viru Kliima või Planray OÜ?

SIRJE REBANE

kaaskirjutaja

„Rege rauta suvel, vankrit talvel”, ütleb eesti vanasõna, kuigi meie selleaastast suve silmas pidades ei või iial teada, millal mingit tööd õige aeg teha on. See tähendab, et Eesti kliima on ettearvamatu.

Õnneks on Viru Kliimaga teised lood. Ettearvamatus- teks siin ruumi ei ole, sest nende kodulehekülj väidab järgmist:

„**Viru Kliima** pakub oma klientidele seadmeid, mis on töökindlad ja testitud meie piirkonnas. Omame kogemusi kliimaseadmete müügi, paigaldamise ja hooldamisega juba aastast 1993.

Meie tootevalikus on kvaliteetsed õhksoojuspumpad tootjatelt Mitsubishi Electric ja Midea, mille hulgast leiab endale sobiva seadme igaüks. Maakütte ja õhk-veesi soojuspumpasid pakume peamiselt tootjalt Nibe. Sisekliima ühtlustamiseks soovime mõelda kvaliteetse ventilatsiooniseadme peale - selleks võtke ühendust meie ekspertidega.”

Tegelikult on nende kodulehel piisavalt palju infot, kuid ilmselt iga Rakvere valla elanik seda lihtsalt niisama otsima ei hakka,

Viru Kliima Taaravainu külas.

sestap on paras aeg ja õige koht nende tegevust just siin tutvustada.

Millega Viru Kliima tegeleb?

Viru Kliima on terviklahendusi pakuv sisekliimaekspert, kelle fookuses on ventilatsioon, küte ja jahutus – alates projekterimisest kuni paigalduse, hoolduse ja remondini välja. Meie kliendid ulatuvad eraisikutest kuni suurte tööstusettevõtteni, kellele loome usaldusväärseid ja energiatõhusaid lahendusi. Meie tööd võib leida nii kodudest, kui ka piirkonna suurimatest tehastest.

Kas siis Viru Kliima või Planray OÜ?

Viru Kliima on Planray OÜ kaubamärk juba ligi 10 aastat. Samas tegutseb pa-

ralleelselt ka Viru Kliima OÜ – see aitab meil hoida tegevusvaldkonnad selgelt struktureerituna ning tagada veelgi tõhusama teeninduse.

Kas tegemist on pereettevõttega?

Jah, Viru Kliima on klassikaline „isa ja pojad“ perefirma. Selline ülesehitus on loonud tugeva usaldus- ja koostöökultuuri ning taganud, et meie väärtused kanduvad edasi ka teenuse kvaliteedis. Hetkel on käimas rahulik ja loomulik põlvkondade vahetus – teadmised ja kogemused antakse edasi samm-sammult, kindlates kätes.

Kui suur on teie meeskond ja kui paljud neist on kohalikud?

Meid on hetkel kümme inimest ning lisaks mitmed püsivad koostööpartnerid. Kõik meie inimesed elavad kas Rakvere linnas või vallas – me oleme tõeliselt kohalik ettevõtte, kes väärtustab oma kogukonda.

Kuidas iseloomustate suhteid Rakvere vallaga?

Suhted Rakvere vallaga on väga head ja koostöömeelsed. Oleme osalenud mitmetes valla ehitusprojektides ning toetanud kohalikke ettevõtmisi, näiteks osalesime Avatud Ettevõtete Päeval, kui korraldasime enda Energiapäeva. Meie jaoks on oluline olla kohal ja kaasatud – nii töödes kui tegemistes.

Kuidas on teie tegevus aastate jooksul arenenud?

Ettevõtte juured ulatuvad 1990. aastate alguses-

se. Algselt keskendusime enda toodetud seadmetele: veeboilerid, ventilatsiooniagregaadid ja tööstuslikud küttegaablid Põhjamaade turule. Aja jooksul spetsialiseerusime teenusepõhiseks ettevõtteks. Täna projekteerime, ehitame ja haldame kliimasüsteeme igas mõõtkaavas. Oleme olnud ka ühed esimesed Eestis, kes hakkasid paigaldama soojuspumpasid. Meie arengut iseloomustab järjepidevus, uuendusmeelsus ja kvaliteedile orienteeritus.

Millised teenused on kõige nõutumad?

Ventilatsioon, küte ja jahutus on teenused, mida vajatakse aastaringelt. Tänu meie paindlikkusele ja oskustele saame pakuda lahendusi, mis töötavad nii +30 kui -30 kraadi juures. Kõige populaarsemad on soojuspumpad, ventilatsioonilahendused ning olemasolevate süsteemide uuendamine ja hooldus.

Mida soovitate klientidele?

Kliimasüsteemid ja -tehnikat toimivad kõige paremini siis, kui süsteemid on läbimõeldud ja hooldatud. Meie soovitus – mõelge süsteemidele juba planeerimise faasis ning ärge jätke hooldust viimasele hetkele. Tänu regulaarsele ennetava-

le hooldusele oleme suutnud hoida oma hallatavad seadmed suures osas probleemivabadena.

Kuidas mõjutab üldine majanduskeskkond teie tööd?

Majanduskeskkond mõjutab meid nagu ka paljusid teisi – hinnatõusud ja üldine ebakindlus on pannud osad kliendid investeringuid edasi lükkama. Siiski on üha rohkem inimesi mõistnud, et kvaliteet on pikaajaliselt soodsaim valik. Meie eesmärk on pakkuda õiglaselt hinnastatud, töökindlaid ja kestvaid lahendusi.

Mis on teie tuleviku- plaanid?

Hetkel keskendume oma protsesside tõhustamisele – digitaliseerime tegevusi, et teenus oleks kiirem ja sujuvam. Keskmes on olemasoleva kliendibaasi vajadused, kuid oleme avatud ka uutele klientidele. Meie peamine tegevuspiirkond on Lääne-Virumaa, kuid lähiaastate eesmärk on laiendada üle maakonnapiiride.

Aitäh, Kaarel Korsten usaldusväärse info eest ja jõudu teie meeskonnale, mille moodustavad kodulehe andmetel Riho, Siim ja Kaarel Korsten ning Kaspar Laeneste.

Päikseline liikumispidu Sõmerul

SIIRI SAARMETS
kultuurinõunik

Lääne-Virumaa jooksurarja kauaoodatud viies etapp ehk 8. Rakvere valla suvejooks tõi Sõmeru Näpi piirkonna rahvaspordiväljakule energilise ja nauditava spordipäeva. Hommikul tervitasid osalejaid pehmed pilved ja mõnusalt soe suvepäev.

Etapile registreerus ligi 170 inimest, kellest ametliku lõpuaja sai kirja 160 jooksjat ja kaks kõndijat. Ka väiksemad sportlased said end proovile panna, sest

kõige väiksematele oli tillujooks, natuke suurematele aga laste- ja noortejooksud, mis pakkusid rõõmu nii osalejatele kui ka kaasas olnud vanematele.

Nagu tavaks, jagunesid tulemused eri vanuseklasside vahel. Põhijooksu 10 km parimad naised olid Kristina Dzjuba 00:44:22, Karina Korkma, Tiina Räis. Parimad mehed olid Rico Kruus 00:35:47, Karlis Karm, Taivo Kutter. Noortejooksu parim M14 vanuseklassi jooksjat oli Timofei Pavelkovitš ja neiu Luisa Maamägi. Noortejooksu vanuseklassi M12 parim noormees Horre

Pildimeenus suvejooksust Sõmerul.

Paap ja neiu Chlöe Triin Lõbu. Kõikide tulemustega saab tutvuda veebilehel www.nelsontiming.ee.

Lisaks oli Rakvere vallavalitsuse IT-meeskond pannud loosiauhinnaks kaks

nutikella, mis loositi välja kõikide osalejate vahel.

Võitjateks osutusid Rico Kruus ja Carmen Keivabu.

Aitäh nii osalejatele kui kogu meeskonnale, kes aitasid kaasa suvejooksu korradaminekule!

FOTOD: JAANUS LEKK

Mälestuspink Ruuben Lamburile

Soovime rajada mälestuspinki meie armastatud Ruuben Lamburi, viimase metsavenna auks. Mehele, kes jääb paljude südamesse oma sooja huumori, abivalmiduse ja vankumatu elujõuga.

Ruubeni elutarkus, tema armastus looduse, inimeste ja kodukandi vastu oli sütitav. Ta oskas kuulata ja märgata, olla kohal just siis, kui keegi seda kõige enam vajas. Tema lahkumisega on jäänud suur tühimik, kuid soovime selle täita tänu-tundega – mälestuspinki-ga, mis pakuks rahupaika ja meenutaks Ruubeni headust ning elutööd. Pingi soovime avada Ruubeni 100. sünniaastapäeval, 13. novembril Sõmeru keskusehoone ees, kus Ruuben ise palju aega veetis. Ruubeni mälestuspinki skulptuuri autor on Aivar Simson.

Palume Sinu toetust selle kauni ettevõtmise elluviimiseks.

Iga panus, olgu suur või väike, aitab meil sam-mukese lähemale hetkeni, mil Ruubeni mälestust tähistav pink saab kodukanti üles seatud – paika, kus istuda, mõelda, meenutada ja hinnata vabadust, mis meil on. Küsimuste korral võib julgelt pöörduda kir-jutades siiri.saarmets@rakverevald.ee

Kes oli Ruuben Lambur?

Sõmeru mees Ruuben Lambur (13.11.1925 – 16.05.2024) oli nagu üks hea ajalooramat, kelle

elutee viis teda nii II Maa-ilmastõtta, metsavennaks, kui kaugesse Vorkuta vangilaagrisse, kus tal õnnestus ime läbi ellu jääda ja aastaid hiljem kodumaale tagasi pöörduda.

Ruuben sündis Järva-kandis. 1932. aastal kolis nende pere Peressaare uusasundusse. Kodu peeti oluliseks eestimeelsust ja rahvuslikku hoiakut. Ruubeni isa osales Vabadussõjas, oli Isamaaliidu osakonna juhatus liige, vend oli kaitseliitlane, teine vend sõjaväelane Tartus, Ruuben koos kolmanda vennaga noorkotkas. Noore poisina antud vanne „Jääda truuks Isamaale!“ jäi Ruubenit saatma kogu eluks.

16-aastaselt haaras Ruuben relva ja pages Nõukogude mobilisatsiooni eest metsa. Ta võitles Eesti vabaduse eest Omakaitstes ja hiljem Eesti Leegionis. 1944. aasta suvelahingutes Punaarmee vastu sai Ruuben korduvalt haavata. Pärast seda jätkas ta võitlust Eesti iseseisvuse nimel metsavendade ridades kuni arreteerimiseni 1947. aastal. Sõjajärgsetel relvastatud väljaastumistel oli oma osa selles, et Ruuben Lambur pidi Siberi sunnitöölaagrites veetma 18 aastat. Vabanemiseks anti luba alles 1965. aastal.

Pärast vabanemist töötas ta pensionipõlveni ehitusmehena Väike-Maarja KEKis. Sõjavangis veedetud aastate jooksul peetud kirjavahetusest Eesti neiu Leidaga sündis kodumaale tagasi jõudes ühine pere.

Ruubenil oli küllaga jut-te ja tarkust, mida teistega

Ruuben valla eakate sünnimusel oma elutarkusi jagamas.

FOTO: SIIRI SAARMETS

jagada. Temaga on tehtud hulgaliselt intervjuusid ajakirjanduses ja televisioonis. Ta leidis alati koh-tumisteks ja meenutusteks aega, saateks soe käepigistus ja lahke silmavaade. Ruubeni jutustused olid haaravad ja värvikad, sekka põimitud muhedaid seiku.

2016. aastal ilmus Ruubeni sulest mälestuste-raamat „Alutaguse saaga“, milles ta meenutab nõukogude repressioonide eest metsa põgenemist, pikki aastaid Siberi vangilaagrites ja tagasitulekut kodumaale.

Isegi ookeani taga on ta käinud oma sündmuste-rohkkest elust jutustamas. „Alutaguse saaga“ käsikir-jaga tutvunud väliseest-lane palus Ruubenil veel enne raamatu ilmumist kindlasti lennata Amee-rikasse. Tema päevad nii USAs kui ka Kanadas olid täidetud lakkamatute koh-tumiste ja mälestuste vest-misega.

Ruubeni mõtteid ja meenutusi saab lugeda ka Pamela Marani raamatust „Vanaisade lood“.

Ruuben oli oodatud külaline nii riiklike täht-päevade tähistamistel kui ajalooliste teemade vest-lusõhtutel. Ta on käinud palju koolides esinemas ja tutvustanud noortele elu sõja ajal ning vangilaagris. Ruuben võttis alati osa maakondlikest tähtpäevadest – Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamis-test, maakaitsepäevadest, küüditamisohvrite mäles-tuspäevadest, Tartu rahu aastapäevadest.

Keeruline elusaatus Ruubeni vaimu ei muser-danud ega sundinud teda mineviku vastu viha pida-ma. Mees, kes oli näinud suurt õudust ning kellelt võõrvõim püüdis võtta au ja väarikust, ei kaotanud oma soojust ega inimlik-kust. Vaatamata rasketele elukatumustele, saatsid teda väga eluterve ja rei-bas hoiak, suurepärase mälu, elurõõm ja vitaalsus.

Ruuben oli väga tänulik oma abikaasale Leidale, kellega ühiselt käidud elu-tee on aidanud rõhuvatel tunnetel välja tulla: „Ma ei kanna oma sisemuses enam midagi kaasas. Ma räägin neist asjadest lõbu-salt, mul pole enam seda viha südames, pole valu“, on Ruuben ise öelnud.

Ruuben on pälvinud arvukalt tunnustusi: 2005. aastal sai Riigivapi V klassi teenetemärgi, 2018. aastal anti talle Vabaduse Tam-mepärja aumärk. Sõmeru valla aumärgi ja aukodani-ku tiitli pälvis 2011. aastal väljapaistvate teenete eest Eesti vabadusvõitlejate ja õigusvastaselt repressee-ritute mälestuse hoidmisel ning aktiivse tegevuse eest Memento Rakvere Ühingu ja Endiste Po-liitvangide Lääne-Viru-maa Ühingu juhtimisel. 2023. aastal tunnustati teda Põhjakotka märgiga. 2024. aastal pälvis Ruuben Lääne-Virumaa vapimärgi. Talle on kingitud kaitseväge teeneterist ja reservoh-vitseride kogu annetas maaväehvitseri mõõga.

Ruuben ise pidas väga oluliseks väärt inimeseks olemist. Ta on öelnud: „Elu mõte on elada. Vabana.“

RAAMATU-UUDISED

Sõmeru raamatukogu direktor Ene Tamm soovitab

Jojo Moyes

„ME KÕIK ELAME SIIN“

Kui otsid raamatut, mis pakub sügavat pilguheitu naiste ellu ja peresuhetesse, siis „Me kõik elame siin“ on just sulle. Lila Kennedy elu on keeruline - tema abielu on läbi kukkunud, ta kasvatab kahte isepäist tütart, elab lagunevas majas ja hoolitseb isepäise kasuisa eest. Lisaks on karjäär vabalange-mises ja armuelu täis keerulisi valikuid. Kõigele lisaks ilmub tema ellu mees, keda ta pole 35 aastat näinud - tema pärisisa.

Taas toob J. Moyes lugejateni loo, mis on täis soojust, huumorit ja elutarkust. Varasemast ajast on Moyes tuntud oma menukate teoste „Mina enne sind“, „Pärast sind“, „Kellegi teise kingades“ poolest.

Jaan Aru
„OSAV AJU“

Ajuteadlase Jaan Aru uus raamat räägib lastele arusaadavalt ajast, selle arengust ja arendamisest. Iga lapse ajal on supervõime. See supervõime on oskus õppida ja osavamaks saada. Kuidas seda supervõimet kasutada? J. Aru jagab praktilisi nippe ja teadmisi, mis aitavad lastel mõista, mis on õppimine ja tähelepanu ning miks on uni nii oluline.

Lisaks käsitletakse raamatus nutiseadmete kasutamist - kuidas need võivad olla kasulikud tööriistad, mitte tähelepanu röövivad segajad.

Kui soovid, et sinu laps saaks oma ajupotentsiaali täielikult kasutada, siis on see raamat just teile. Avasta koos lapsega, kuidas muuta õppimine lõbusaks ja tõhusaks seikluseks.

Vallavalitsuses otsustati

2. juulil

- Anda ehitusluba spordiväljakute rajamiseks Kooli kinnistule Lepnal.
- Anda kasutusluba põllumajandushoonele Ridaküla tee 27 Lepnal.
- Eraldada toetust järgmistele mittetulundusühingutele: Aluveru Ringi projekti „Teavitussüsteemi ost“ läbiviimiseks summas 900 eurot ja Külalaste Küla projekti „Vaba Rahva Tants (Oma enda juurtega)“ läbiviimiseks summas 420 eurot.
- Eraldada reservfondist Sõmeru Tiigi tn 2 asuvale Sõmeru noortekeskuse ventilatsiooniseadme ostmiseks ja vahetamiseks 5280 eurot, millele lisandub käibemaks.
- Võtta vastu Kaarli külas Olevi kinnistu detailplaneering ning korraldada detailplaneeringu avalik välja-panek.
- Tunnistada vastavaks hanke „Rakvere valla Veltsi piirkonna õpilasliinide teenindamine“ pakujate AS HANSABUSS, AS GoBus, osaühing Tulisilm ja RTX Lines OÜ pakumused ning tunnistada edukaks RTX Lines OÜ pakumuse, kui kõige mada-lama maksumusega 2,42 eurot/km ning volitada vallavanemat sõlmima osaühinguga hankeleping.

16. juulil

- Anda kasutusluba Helita tee 4 ja Karjamõisa kinnistul asu-vatele üksikelanutele Tobia külas ning Pesakonna kinnistul asuvale päikeseelektrijaamale Jäätma külas.
- Anda ehitusluba Karivärava külas Männioja kinnistule abihoone püstitamiseks, Taaravainu külas Linna kinnistule ajutise meediahalli ja ajutise esitlusväljaku püstitamiseks, Sõmeru päikeseelektrijaama ning Rakvere päikeseelektri-jaama laiendamiseks Ussimäe külas.
- Koormata tähtjatu sundvaldusega Taaravainu külas asuv Künka tee T1. Elektrilevi OÜ soovib kinnistule paigaldada maakaabelliini ja mastijaama.
- Nimetada mittetulundusühingu Rakvere Noorte Sport liikmeõiguste teostajaks Annely Elhi-Toming ning esitada mittetulundusühingu Rakvere Noorte Sport juhatuse liikme kandidaadiks Marco Aitman.
- Korraldada avatud hankemenetlusega ehitustööde riigi-hange Lepna korvpalliväljaku ja multifunktsionaalse spordi-väljaku rajamiseks.

"Elu mõte on elada. Vabana."
/Ruuben Lambur/

Ruuben Lambur 100

Palun toeta Ruubeni mälestuspinki rajamist Sõmerul

Soovime jäädvustada viimase metsavenna, armastatud Ruuben Lamburi mälestust, rajades tema auks mälestuspinki. Pink leiaks koha Sõmeru keskusehoone ees, kus Ruuben ise sageli viibis.

Toetust on võimalik üle kanda, märkides saajaks: MTÜ Võnnusvere OK
kontonumber: EE354204278623628914
selgitus: Ruuben Lamburi mälestuspink

Südamest tänades!
Meret Oja, meretoja@mail.ee

MAAL ELAMISE JA KODUKOHVIKUTE PÄEV RAKVERE VALLAS

Armas Rakvere valla elanik!
Võta kampa naabrinaine, sõber või lihtsalt kambajõmm ja ava üks omanäoline

KODUKOHVIK

20. SEPTEMBRIL 2025

Vahet ei ole kas elad majas, korteris või soovid tutvustada oma vahvat töökollektiivi kõik on oodatud.

Anna oma kohvikust märku enne 30. augusti.
Info ja registreerimine:
siiri.saarmets@rakverevald.ee

Maal elamise päev

ARUKATE AKADEEMIA

SÕMERU Keskusehoones

KUIDAS VALMISTUDA PENSIONILE / KOJU JÄÄMA

08. SEPTEMBER 2025 KELL 13.00

KÜLAS MERLE TAMMELA JA SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

PartneridTM #virupärane

20. augustil kell 15.00

Uhtna külaplatsil

VII Vaba Rahva Tants

“Oma enda juurtega”

Esinevad rahvatantsurühmad siit ja sealt
Isamaalisi laule kutsub kaasa laulma lauluklubi
KÜLAST KÜLLA

Õhtu lõpetab simman ansambliga POLERO

Kohvikut peab Rebasemänniku
Info: rebane.sirje@gmail.com, siiri.saarmets@rakverevald.ee

Kui soovid anda oma panuse noorte arengusse ja olla neile inspireerivaks eeskujuks, siis kandideeri Sõmeru noortekeskusesse

noorsootöötajaks.

Sinu ülesandeks on korraldada avatud noorsootööd ja toetada igakülgset noorte arengut.

Rakvere Vallavalitsus sõlmib noorsootöötajaga tähtjatu töölepingu. Tööle asumise aeg esimesel võimalusel.

Kandideerimiseks saada oma CV ja motivatsioonikiri Rakvere Vallavalitsuse e-postile: vallavalitsus@rakverevald.ee hiljemalt 17. augustiks 2025.

Lisainfo:
Oxana Nikitina
Noorsootööspetsialist
tel 5301 5577
www.rakverevald.ee

RAKVERE VALLA SPORDI- ja LIIKUMISKALENDER 2025

18.08 kell 18.00 „Disegolf lastele“ Uhtna disegolf park
24.08 kell 11.00 Rattaorienteerumine “Kirju liblika suvi 2025”

30 08

S. ETAPP

RALLIKROSS

EESTI MEISTRIVÕISTLUSED
BALTIMAADE MEISTRIVÕISTLUSED

KEHALA RING

AWERO

Ei astu jalg tal enam armsaid radu,
ei ava käsi koduvärvavat ...

Mälestame

PEETER MÖLDER 18.07.1955 – 24.06.2025 Arkna
RENATE TÕŠKEVITS 12.02.1932 – 15.07.2025 Sõmeru
ELJADA LEPASAAR 05.09.1932 – 17.07.2025 Sõmeru
TÕNU VEIKE 28.12.1946 – 17.07.2025 Taaravainu

VANEMLUSPROGRAMM

“Imelised aastad”

2-8 aastaste laste vanematele

Kohtumised toimuvad Sõmeru Põhikooli lasteaias, Sõmeru, Aia 1

Alates 1. septembrist 2025
16 järjestikust korraldust
üks kord nädalas
esmaspäeval 17.30–20.00

Kohtumiste ajal pakume kergeid einet ja tasuta lapsehooldus võimalust.

Rakvere valla elanikele tasuta!

Registreerimine: kuni 15.08.2025
imelised.aastad@gmail.com

Koostajad:
Maia Kärda
Heidi Ounapuu

Rohkem infot vanemlusprogrammi kohta:
<https://tarkvanem.ee/koostajad/imelised-aastad/>

*Laas möödub tähtis sinu elurajal,
Kuid mitmes – ära seda loe.
Sa mõtle – elada on vaja
Ja ela nii, et südamele on soe!*

*Õnnitleme augustikuu
juubilare ja sünnipäevalisi*

96. sünnipäeval
ERIKA NIILOP Uhtna

94. sünnipäeval
HELVI METSPALU Sõmeru
NADEŽDA EINASTE Raudvere

93. sünnipäeval
SILVIA KELK Näpi

92. sünnipäeval
UNO INNO Karitsa

89. sünnipäeval
LUULE SUURKAEV Levala
HELBE-MAI MÄE Koovälja

88. sünnipäeval
ILANJA ŽUBKOVA Ubja
ARNO KRUUSER Sõmeru

87. sünnipäeval
ILME TALU Päide

85. sünnipäeval
REIN PLÖKS Näpi
LILIJA KUIVARI Taaravainu

84. sünnipäeval
MALLE KUKKEUS Rahkla
KALEV LEIPALU Veltsi
LJUBOV MIHHAILOVA Näpi
GALINA SATS Veltsi

83. sünnipäeval
PILVE BAUM Aresi
KÜLLI-ERIKA PROOSA Sõmeru

82. sünnipäeval
HANS KUUSKLER Levala

80. sünnipäeval
AINO RÄÄK Lepna

75. sünnipäeval
MAIE BELJAEVA Muru
PAUL KORONEN Roodevälja
KALLE KARINÖMM Sõmeru
TAMARA KEMPI Vaeküla

70. sünnipäeval
VÄINO LAATSARUS Karivärava
NATALIA ŠEVTŠENKO Vaeküla
HAILE BUŠ Sõmeru
HEINAR SANDER Näpi

*Palju õnne ja tere
tulemast süla ilma*

SOFIA Vaeküla

